

Sylvia Plath og Taylor Swift deler skabertrangen og den store drøm om berømmthed

Taylor Swift (billedet) og forfatteren Sylvia Plath har begæret efter berømmthed tilfælles, hvilket blandt andet undersøges i Maggie Nelsons bog 'The Slicks'. Foto: PR / TAS Rights Management.

FREJA CÆCILIE PETRI BONDGAARD

24.11.2025

BØGER // ANMELDELSE – “Hvis man ikke må kritisere et kunstværk for ikke at åbne sig op og have nogen ydre verden, såfremt værket er skrevet af en kvinde, ville kritikken ikke længere have noget formål”, skriver Freja Cæcilie Petri Bondgaard i denne anmeldelse af kunstteoretikeren Maggie Nelsons ‘The Slicks’. En lille sag på knap 70 sider om hvad Sylvia Plath og Taylor Swift har til fælles, trods deres overfladiske forskelle. “Der, hvor Nelson for alvor sætter sylespidsen ind, er i hendes kritik af ‘patriarkatet’, som hun ikke mener under kvinder succes, og som ikke har behandlet de to damer – og så mange andre damer fair.”

The Slicks

Forfatter: Maggie Nelson
Forlag: Vinter
Udkom d. 7. november 2025.

Sylvia Plath og Taylor Swift kommer fra hver deres verden: kulturlitteraturen og popmusikken, men alligevel har de mere til fælles end som så. Det mener i hvert fald den amerikanske essayist, feminist og kunstteoretiker Maggie Nelson, der i *The Slicks* undersøger forbindelsen.

Det lille lillaindbundne – næsten mere hæfte end bog – passer med sine sølvbogstaver perfekt til sin titel, *The Slicks*, som refererer til den amerikanske magasinverdenens store, *glossy* udgivelser af farvetrykte magasiner, der er trykt på *slick paper*, altså glittet papir.

the slicks

Om Sylvia Plath
og Taylor Swift

maggie
nelson

M
N

Igennem denne lille sag på knap 70 sider gennemgår Nelson, hvordan **Sylvia Plath** og Taylor Swift har en hel del til fælles, trods deres overfladiske forskelle, såsom for eksempel denne sætning, som hun flere gange vender tilbage til: ”Sylvia Plath er død, og Taylor Swift lever.”

Plath er mest kendt for at have skrevet ”Glasklokken” (1963) om den 19-årige Esther Greenwood og hendes mentale sammenbrud, en slags autofiktion, eller dét man dengang ville have kaldt bekendelseslitteratur. Og så huskes hun mere biografisk for hendes tragiske skæbne og hendes selvmord som kun 31-årig.

“ Hvis man ikke må kritisere et kunstværk for ikke at åbne sig op og have nogen ydre verden, såfremt værket er skrevet af en kvinde, ville kritikken ikke længere have noget formål

Selvom Swift ikke ligefrem osrer af at være en mørk, plaget og skrøbelig digter, men tværtom udstråler rigelighed og en helt grundlæggende livsglæde, peger Nelson på et slægtsskab mellem dem. Ud over en stor skaberkraft og høje ambitioner var de begge drevet af en hungrende lyst efter berømmelse.

Sylvia Plath og Taylor Swifts længsel efter berømthed

Plaths største ønske var at skrive for masserne: ”Jeg vil slave og slave indtil jeg bryder igennem i de glittede (magasiner)”. Selvom hun nok har været ganske snobbet på visse punkter, så ville hun ud – også om det så var i dameblade som *Mademoiselle*, *Ladies’ Home Journal* og *Good Housekeeping*.

En lignende trang til at blive bredt eksponeret har Swift haft, og det er hun helt ærlig om. I et interview tilbage fra 2012 med *Vogue* siger hun om sin berømmelse: ”Det her er, hvad jeg har ønsket hele mit liv. Det skræmmer mig aldrig. Aldrig. Nogensinde”. Nelson påpeger, at Swift er en berømthed, der er virkelig god til at være berømt. Unægteligt.

Sylvia Plath nygift med Ted Hughes i 1956. Foto: Wikimedia Commons

Deres største fællestræk, udover at ville være berømte, er nok deres affinitet for det personlige, og netop i bekendelseslyrikken, der er begges kunstneriske motor, mødes de for alvor – og gerne ned i det helt intime: ”Plath tjener også – ligesom Swift – som en metonymi for kvinder der omsætter deres knuste hjerter til kunst”.

Glasklokken trækker på Plaths egne erfaringer med skrøbelighed og desillusion – en slags eksistentiel hjertesorg, mens Swift synger om sig selv og sine forelskelser, brud, begær og fortrydelser, og selvom hun gør det igen og igen, synes hendes fans ikke at blive trætte af det. De vil bare have mere.

Det er fint, og man kan sagtens analysere sig frem til, at de to kvinder og ikoner skulle have en masse ligheder. Men Maggie Nelson springer stort set hen over, hvad betydning det har, at de arbejder i helt forskellige tidsaldre, traditioner og med variation i form og risiko. Det havde altså været interessant, om hun var dykket yderligere ned i forskellene, selvom hun naturligvis forholder sig til de overfladiske forskelle såsom Plaths mørke og Swifts lys.

Maggie Nelson mener, at Taylor Swift er blevet udsat for helt urimelig kritik, fordi kulturen bygger på en maskulin orden. Foto: PR-foto

Der, hvor Nelson for alvor sætter sylespidsen ind, er i hendes kritik af ”patriarkatet”, som hun ikke mener under kvinder succes, og som ikke har behandlet de to damer – og så mange andre damer fair.

Tja. I hvert fald mener hun, at både Plath og Swift er blevet udsat for helt urimelig kritik, fordi kulturen bygger på en maskulin orden, der siden antikken har opfattet kvinder som det køn, der ikke kan censurere sig selv, og at der findes et krav om ”at den kvindelige kunstner finder sit materiale et andet sted end i sig selv”.

Konklusionen er sådan cirka, at mænd aldrig har brudt sig om kvinder, der gjorde det personlige offentligt, hvorfor mændene har haft held med – igennem hele kulturhistorien vel at mærke – at gøre det selvbiografiske og det indre til noget mindre værdigt, mindre intellektuelt og i det hele taget smagløst.

Nelsons essay har sine blinde vinkler, for skulle man følge hende, ville kritik blive en vanskelig kunst, fordi den pludselig ville få et identitetspolitisk islæt. Det er muligt, hun har ret i, at både Plath og Swift er blevet kritiseret for at være for personlige, selvom det måske har været deres styrke.

Men hvis man ikke må kritisere et kunstværk for ikke at åbne sig op og have nogen ydre verden, såfremt værket er skrevet af en kvinde, ville kritikken ikke længere have noget formål. Når det er sagt, skriver Nelson så fuldkomment ubesværet, at man suger det i sig, mens hun i én og samme håndvending får lavet et udmærket forsvar for den personlige stemme i kunsten og får placeret Swift i det fine litterære selskab.

POV dækker kulturlivet med klassiske anmeldelser, interviews, essays og fotoreportager. Klik dig videre her.

Dagens udvalgte

Freja Cæcilie Petri Bondgaard

POV Weekend

Sylvia Plath

Taylor Swift

vinter forlag

FREJA CÆCILIE PETRI BONDGAARD

Freja Cæcilie Petri Bondgaard er uddannet teolog og skriver om kultur, eksistens og samfundsmæssige tendenser. Hun har arbejdet med kommunikation siden 2018. Hun har senest været ansat ved Det Ethiske Råd (Nationalt Center for Etik), og har siden november 2022 drevet selvstændig...

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

25 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

POV International

HVAD ER POV?